

Messadi pertuccont concessiun d'in dretg d'utilisaziun special per la construcziun d'in implont fotovoltaic grond sin l'Alp da Rueun per mauns dall'Axpo Solutions AG

Preziada presidenta dil parlament
Stimadas parlamentarias, stimai parlamentararis

Sebasond sin art. 35 al. 1 lit. h dalla constituziun communal suttamettein nus a Vus la suandonta fatschenta per predeliberaziun e proposta per mauns dalla votaziun all'urna.

1. Situaziun da partenza

En vesta dalla strategia d'energia, dall'amplificaziun d'energias regenerablas sco era dil provediment d'electricitad segir, oravontut duront igl unviern, ha l'assemblea federala integrau ils 30 da settember 2022 el rom dallas «mesiras urgentas per metter a disposiziun in provediment d'electricitad segir duront igl unviern», il niev art. 71a en la lescha d'energia. Cun agid d'in conclus d'urgenza ei quel ius en vigur gia igl 1. d'october 2022 (express solar).

1.1. Directivas dil dretg federal

Il niev artechel preveda levgiaments per las premissas da permissiun per implonts fotovoltaics gronds sco era lur promoziun cun in'indemnisaziun unica ch'ei vegnida fixada en il cass singul da tochen 60 pertschien dils cuosts d'investiziun imputabels. Las premissas d'applicaziun valan denton mo aschiditg ch'ins sa contonscher cun ils gronds indrezs fotovoltaics ell'entira Svizra ina producziun annuala da totalmein 2 TWu.

Ils 17 da mars 2023 ha il cussegl federal decretau sin il scalem dall'ordinaziun las disposiziuns executivas necessarias per realisar questas disposiziuns (EnV3 ed EnV4). Da quei resultan ulteriuras perscripziuns per la permissiun d'indrezs fotovoltaics gronds.

La construcziun d'in indrez grond da fotovoltaic drova – ultra d'ina lubientscha cantunala da construcziun – d'ina vart in consentiment (politic) dalla vischnaunca da domicil e da l'autra vart in consentiment dil proprietari funsil. Tier igl implont fotovoltaic grond planisau sin l'alp da Rueun ei la vischnaunca dad Ilanz/Glion la vischnaunca da domicil e plinavon proprietaria dil terren.

1.2. Situaziun da provediment en Svizra

La Svizra stat avon ina grond sfida: Entochen igl onn 2050 mauncan rodund 50 uras terawatt electricitad. D'ina vart svaneschan las ovras atomaras ina suenter l'autra dalla reit. Da l'autra vart s'augmenta il basegn da forza electrica cun la mobilitad electrica creschenta, il diever dallas pumpas da calira ed autras technologies. Ils davos onns ei bein vegniu investau els indrezs hydraulics existents, in engrondiment ei denton bloccaus ed ei regia ina digren muort las perscripziuns dall'aua restonta.

Tier l'extensiun dall'energia solara vesa l'Axpo grond potenzial en Svizra sco era ell'entira Europa. Quei potenzial sto exnum vegnir tratgs a nez. La largia d'energia sa sulettamein vegnir stuppada sche las energias regenerablas vegnan rinforzadas cumplettamein.

2. Ils avantatgs dil project ord vesta dalla vischnaunca Ilanz/Glion

Implonts fotovoltaics gronds produceschan electricitad ord glisch dil sulegl e valan aschia sco fontauna d'energias regenerablas. Els possibiliteschan ina schubra produczion d'energia senza emissiuns e prestan aschia ina contribuziun impurtonta per dapli independenza da carburonts fossils e dapli protecziun dil clima. Indrezs fotovoltaics alpins produceschan cun mintga singula cella solara sur igl entir onn ora dapli electricitad ch'indrezs solars sin tetgs ni vid Fassadas. Els produceschan rodund la mesadad dall'electricitad durant igl unviern, vul dir denter october e mars. Ils gronds indrezs contonschan ina durada d'utilisaziun da prevedentamein 30 entochen 40 onns ed ein aschia fetg durabels ed efficients. Els portan evidentamein dapli segirtad dil provediment ch'indrezs sin tetgs ella bassa. La produczion d'energia ord in grond implont fotovoltaic ei decentrala ed independenta da generaturs centrals da forza electrica. Cheutras sa vegnir augmentada la segirtad dil provediment d'energia. Oravontut tier catastrofas dalla natira ni interrupziuns dalla forza electrica sa la produczion dall'electricitad ord in implont fotovoltaic grond gidar da mantener il provediment. Implonts fotovoltaics gronds san era contribuir ad ina creaziun da valor locala. L'installaziun ed il menaschi digl indrez drova personas qualificadas e survetschs el liug. Quei scufflescha plazzas da lavur e rinforza l'economia locala.

Resumau selain enumerar ils suandonts avantatgs:

- schubra produczion d'energia senza emissiuns
- contribuziun alla protecziun dil clima
- rodund la mesadad dalla produczion d'electricitad succeda durant il semester d'unviern
- produczion d'energia decentrala
- ils indrezs ein fetg durabels ed efficients
- contribuziun impurtonta per la segirtad dil provediment electric
- creaziun da valor locala

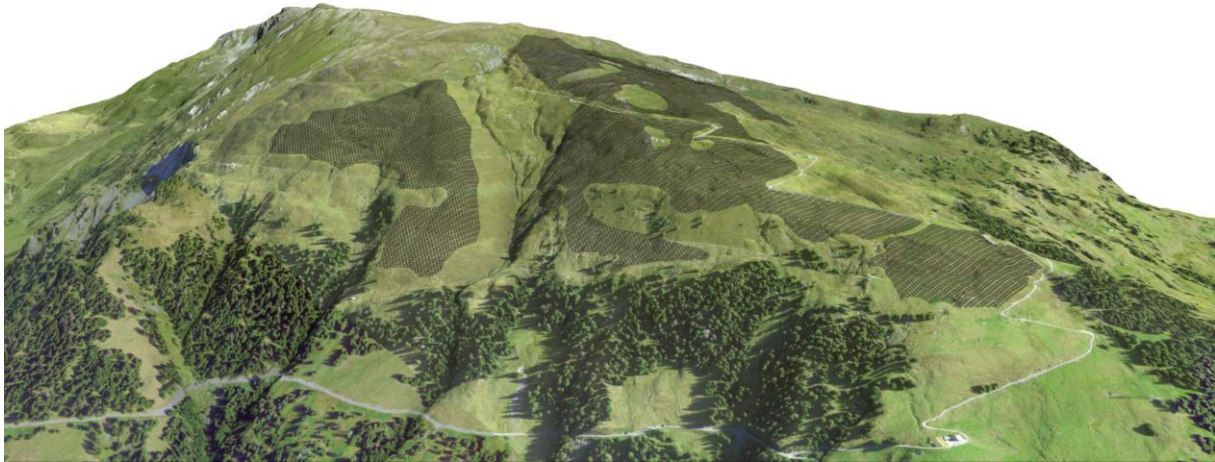
3. Disavantatgs dil project ord vesta dalla vischnaunca Ilanz/Glion

La realisaziun digl implont fotovoltaic grond sin l'alp da Rueun pretenda ina gronda surfatscha dall'alp. Igl indrez influenzescha la fauna e flora sin igl intschess pertuccau ed ha consequenzas sin l'alpicultura el liug pertuccau. Tenor las spetgas dalla possessura ed interpretura digl indrez duei la construcziun digl indrez solar planisau tuttina possibilizar fisicalmein era vinavon la pasculaziun dalla biestga. Entochen oz ein las consequenzas davart la raccolta da fein ni era il secuntener dalla biestga entuorn indrezs solars alpins buca perscrutai. Igl indrez influenzescha era la selvaschina e la catscha sin igl intschess pertuccau.

Resumau selain enumerar ils suandonts disavantatgs:

- diever d'ina gronda surfatscha da terren
- consequenzas per fauna e flora
- consequenzas sin l'economia alpestra
- consequenzas sin la selvaschina e la catscha
- disturbi dil maletg dalla cuntrada e probabel impediment per il diever turistic

4. Implont fotovoltaic alp da Rueun Sura: Rapport tecnic

Maletg 1: Visualisaziun implont fotovoltaic alp da Rueun

4.1. Possessura digl indrez Axpo

Igl implont fotovoltaic grond duei vegnir baghegius e menaus d'ina ovra elctrica ch'ei aunc da fundar. Igl acziunari da quella SA ei l'Axpo:

Axpo meina ensemen cun partenaris varga tschien ovras electricas. Axpo ei la pli gronda producenta d'energias regenerablas en Svizra e piuniera internaziunala el commerci d'energia ed en la commercialisaziun da forza solara e da vent. Sur 6'000 collaboraturas e collaboraturs colligian experientscha e know-how cun la pissiun per l'innovaziun e cun la tscherca comunabla per meglieras sligiazions. L'Axpo metta igl accent sin tecnologias innovativas per ademplir ils basegns multifars da sia clientella en varga 30 tiaras ell'Europa, America dil nord ed ell'Asia.

4.2. Avantatgs d'indrezs solars alpins ord vesta dall'Axpo

Igl indrez solar al mir da fermada Muttsee el cantun Glaruna, che l'Axpo ha gia realisau, producescha durant il semester d'unviern intragliauter entochen tschun gadas dapli electricitad che indrezs solars ella bassa. Ils avantatgs d'indrezs solars alpins ein:

- en general irradiaziun intensiva dil suleagl pervia l'atmosfera fina
- dameins nebla e nibels ch'ella bassa, quei ch'augmenta il recav considerablamein
- grazia alla reflexiun ferma dalla glisch dil suleagl sin la neiv san vegnir installai panels solars bifazials, quels augmentan la produciun d'electricitad sin la surfatscha supplementarmein
- las temperaturas bassas en quell'altezia fan pli effizient ils panels solars
- en cumparegliaziun cun la bassa sa la medema surfatscha purtar entochen 50 pertschien dapli productivitat

Facit: La Svizra ha grazia allas alps ina pusseivladad extraordinaria d'engrondir spert la produciun d'electricitad e d'augmentar aschia igl agen provediment durant igl unviern.

4.3. Liug da staziunament

Sin ina surfatscha da ca. 500'000 m² savess sin l'alp da Ruen Sura in implont fotovoltaic cun ina capacitat da 30 megawattpeak (MWp) producir ca. 50 milliuns uras kilowatt (kWu) ad onn. Cheutras savess vegnir curclau il diever annual da rodund 9'400 casadas.

Maletg 2: Perimeter dil project (stan dalla planisaziun settember 2023)

Topografia, terren da baghegiar

Il perimeter dil terren ch'ei definius per construir igl implont ha in reliev geologic complex. Las cundiziuns per francar igl implont solar ein pusseivels ord vesta geologica ed idrogeologica.

Prighels dalla natira e rescas

La situaziun dils prighels dalla natira vegn giudicada el rom d'ina expertisa. Sche necessari sa il perimeter d'indrezs vegnir adattaus alla situaziun da prighel.

Grevezias preliminaras dil liug

Igl indrez cunfinescha dalla vart orientala directamein cun ina lingia d'aulta tensiun existenta.

Protecziun dalla natira e digl ambient

Il liug ademplescha tuttas premissas legalas per construir in implont fotovoltaic grond el rom digl artechel 71a dalla lescha d'energia (LEn). Al liug dat ei negins biotops d'impurtonza naziunala tenor art. 18a dalla lescha federala davart la protecziun dalla natira e dalla patria (LNP), negins reservats d'utschals dall'aua ed utschals migronts tenor art. 11 dalla lescha da catscha e neginas palius e cuntradas da paliu tenor art. 78 al. 5 Cst. resp. art. 23d LNP. El sidost digl implont sesanfla tenor las cartas geologicas dil Grischun ina cuntrada da paliu regionala. Quella surfatscha ei vegnida risguardada e vegn buca nezegiada.

Integrasiun ella cuntrada

Las contempladras ed ils contempladers han per gronda part ina gronda distanza tier igl implont, aschia che quel occupescha mo ina pintga part dalla vesta ed ha tras quei negin effect dominant el panorama da muntogna.

Visibladad

Il liug ch'ei vegniu elegius sesanfla en gronda distanza tier il proxim territori habitau e perschuada pia

dall'investa pli difficila naven dil territori habitau spess ella val. Dalla vart visavi dalla val (p.ex. Sursaissa) ves'ins igl implont ord gronda distanza.

Gruppas d'utilisaders

Lingias d'aulta tensiun meinan sper igl areal vi. Quellas ein vegnidas untgidas cun ina distanza da segirtad sufficienta. Sendas da viandar existentas ein vegnidas risguardadas cun fixar il perimeter d'indrezs. La cultivaziun dall'alp duei vinavon esser pusseivla. En cunvegnientscha cun ils cultivaders e cun ils cussegladers dil Plantahof ston vegnir pridas mesiras corrispundentas.

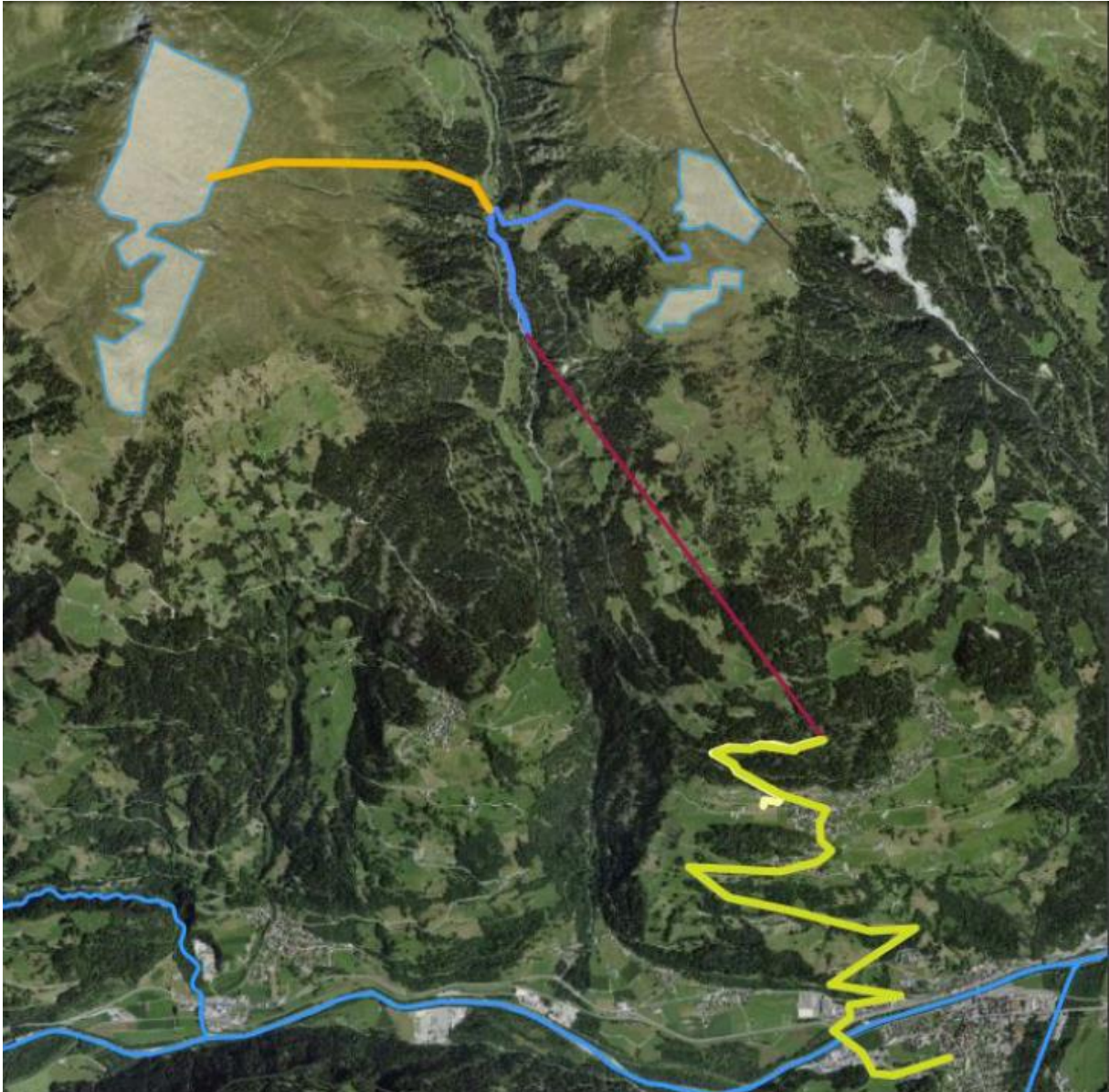
4.4. Colligiazion alla reit d'energia

Sin il perimeter sco era ella vischinonza directa digl areal sesanflan neginas pusseivladads da spisgentar directamein la reit. La colligiazion pusseivla pli vischinonta ein la staziun da trafo 603 Pigniu Vitg (ca. 1.1 km) ed il lag da fermada Pigniu (ca. 2 km) en direcziun occidentala sin nivel dalla reit 5. El sid dil perimeter ein la staziun da trafo 134 Siat Prada sura (ca. 2.2 km) ed en direcziun orientala la tschaffada d'aua Ual da Siat (ca. 2.7 km).

Igl ei pusseivel da spisgentar ils 10 % pretendi dalla prestaziun digl indrez tier tut ils puncts numnai. Cura ch'igl implont ei baghegiu cumplettamein e cun l'entira prestaziun sto la reit existenta vegnir engrondida.

La carta (maletg 3) muossa in extract dallas differentas lingias existentas. Ultra da quei ein las lingias per ils cabels per spisgentar l'energia ella reit vegnir colurai ella carta.

Las variantas vegnan examinadas en in proxim pass.

Maletg 3: Carta GeoGR colligaziun alla reit (mellen - nova colligaziun, blau - existent Repower)

4.5. Staziun da transformatur e d'alternatur

Pil piazzament dils alternatur, transformatur e dils indrez da distribuziun ei previda ina sligaziun decentrala. Sch'ei vess da vegnir fatg diever da containers vegnessen quels integrai il meglier pusseivel ella cuntrada. Ils indrez vegnan surveglai e gestiunai d'in sistem da controlla.

4.6. Vias d'access

Il liug da staziunament ei accessibels sur ina stretga via d'alp che sa buca vegnir duvrada per ils viadis al piazzal. Per furnir il material sil piazzal da baghegiar eis ei per quei motiv previu da construir ina pendiculara da material. Quella pendiculara duei colligiar il piazzal naven dalla via cantunala a Rueun. Sco alternativa ein auters vials per la pendiculara pusseivels.

4.7. Realisaziun digl indrez entochen alla fin digl onn 2025/2030

Per ch'il stabiliment vali sut il conclus federal urgent sto el furnir silmeins 10 % dall'energia planisada ella reit entochen la fin digl onn 2025. Il rest dil stabiliment sto esser terminaus entochen sil pli tard la fin digl onn 2030. Quei urari stretg, oravontut per la furniziun d'energia dils emprems 10 %, caschuna che las pretensiuns ston buca mo vegnir ademplidas, mobein era ch'ellas ston vegnir realisadas spertamein.

4.8. Datas tecnicas

prestaziun digl indrez	~ 30'000 kWp
producziun annuala	~ 44'000'000 kWu (9'400 casadas)
cumpart d'unviern	~ 40 %
meisas da moduls	~ 7'200 tocs
moduls fotovoltaics	~ 72'000 tocs
staziuns da transformatur	~ 30 - 40 transformatur
alternatur	~ 120 tocs
surfatscha totala	~ 40 ha

4.9. Meisas da modul

La descripziun suandonta dalla construcziun ei buca finala cun quei ch'il project sesanfla aunc adina ella fasa preliminar. Differents systems vegnan aunc evaluai cun quei ch'ei dat numerus facturs d'influenza sco p. ex. prighels dalla natira, ambient, logistica, alpegiaziun ch'ei vala era da risguardar. Quei vala era per la tematica descreta ella suandonta cefra 4.10, encablament dils moduls.

Construcziun

La construcziun dallas meisas da modul consista d'ina construcziun da fier. Ils moduls fotovoltaics vegnan construi a partir d'ina altezia da rodond 3 meters sur tiara. L'altezia sur tiara dependa d'ina eventuala pasculaziun sco era dall'altezia da neiv pusseviva en quei territori. Dus purtaders e duas petgas francadas ella tiara surmuntan quell'altezia. La sutconstrucziun ei vegnida concepida aschia ch'ella sa tener encunter a grondas forzas da vent ed a gronds squetschs da neiv.

Ils moduls da fotovoltaic ein fixai vid in rom robust da fier. Las mesiraziuns e la grondezia dil rom ein vegnidas tscharnidas cun quitau per garantir ch'el sappi vegnir transportaus senza problems cun tut ils mieds da transport pussevivals.

La montascha dallas meisas da modul ei semplia ed efficienta. Ina gronda part dallas lavurs da montascha vegnan fatgas gia a val, nua che las meisas da modul vegnan premontadas e silsunter purtadas el liug final. La construcziun dallas meisas da modul ei concepida aschia che la premontascha sco era la montascha el liug sa vegnir fatga a moda speditiva.

Cun concepì las meisas da modul vegn mirau specialmein sin la vart davos dils moduls fotovoltaics (bifazials) che ha in effect dubel e sa utilizar aschi bia sco pusseivel dalla radiaziun dil sulegl reflectada dalla cuvretga da neiv durant igl unviern. Quei augmenta supplementarmein la producziun d'electricidad solara durant igl unviern.

Franciaziun

La franciaziun dallas meisas da modul vegn fatga en il terren cun agid da pals che san recepir schibein las forzas da tracziun sco era las forzas da pressiun. Quellas franciaziuns ein vegnidadas concepidas aschia ch'ellas san vegnir construidas cun maschinas ed apparats sempels che schanegian il terren.

4.10. Encablament dils moduls

Enteifer las retschas dils moduls vegnan ils cabels tratgs en bishels denter las meisas da modul ora. Aschia ein quels schurmegiai da radis ultraviolets. Igl encablament denter las retschas da moduls ed ils alternaturs succeda en lingias betunadas en bloc e tras canals da cabels.

Ellas lingias betunadas en bloc vegn medemamein tschentau in fil da tiara vid il qual las retschas dallas meisas da modul vegnan colligadas. Quei ei in element dil concept dalla protecziun encunter il cametg.

4.11. Logistica

La logistica vegn ad haver ina gronda impurtonza ch'ei buca da sutschazegiar. D'ina vart datti la logistica da Glion entochen sin igl intschess dil project e da l'autra vart ha la logistica dalla montascha el liug ina ina gronda impurtonza.

Il liug dall'alp da Rueun Sura ei accessibels sur ina via stretga d'alp che sa buca vegnir duvrada per in menaschi da plazzal regular. Per il provediment dil plazzal ei perquei planisau ina pendiculara da transport che duei esser accessibla directamein dalla via cantunala naven da Rueun. Aschia duein la vischnaunca, las habitontas ed ils habitonts sco era las vias communalas vegnir protegidas encunter il grond traffic en connex cun ils transports da material.

En cass d'in tal project ston grondas surfatschas da deposit e da cargar vegnir planisadas en il contuorn, aschia che las surfatschas disponiblas dalla staziun da val tonschan prevesiblamein buca per la pendiculara da material. Il motiv per il grond basegn da surfatscha ei per l'ina la gronda quantidad da material sco era la spertadad da transport grev calculabla (cundiziuns dall'aura, uras da furniziun) dalla pendiculara. Pervia dallas cundiziuns da montascha pli difficilas el territori alpin vegn probablamein a seresultar in basegn da piazzas da montascha per la prefabricaziun (p.ex. montascha sutconstrucziuns preliminaras) en loghens pli bass. El rom dalla procedura da permissiun vegn elavurau in concept da traffic.

4.12. Cuosts e rentabilitad

Il pli impurtont per igl investur pertuccont in stabiliment da produczion aschi grond ei la rentabilitad. Cunquei ch'ins ha entochen dacheu buca saviu realisar tals indrezs fotovoltaics alpins ei specialmein la part dils generaturs (meisas da modul) ina incumbensa fetg pretensiusa. L'entira part dils generaturs vegn a muntar a rodund 50 % dils cuosts d'investiziun.

Ils cuosts d'investiziuns bruts muntan a rodund 100 milliuns francs (eventualas contribuziuns da promoziun mira cefra 4.13 cheusut).

Ultra dils cuosts d'investiziun ei il svilup dils prezis sin la fiera d'energia igl element principal per ina investiziun rentabla. La finanziaziun digl indrez fotovoltaic vegn fatga cun agen capital e capital jester.

4.13. Contribuziuns da promoziun (contribuziun unica)

L'indemnisaziun unica per indrez gronds da fotovoltaic cuviera maximalmain 60 pertschien dils cuosts d'investiziun imputabels. En ina calculaziun dalla rentabilitad sto la part dils cuosts buca cuvretgs vegnir cumprovada.

La damonda per ina contribuziun unica sa vegnir inoltrada agl uffeci federal d'energia pér suenter ina lubientscha da baghegiar legalmein valeivla. Sche las premissas per il dretg digl indrez ein avon maun, sche la quantidad maximala da 2 TWu ei aunc buc exaurida ell'entira Svizra e sche avunda mieds finansials ein avon maun, garantescha igl uffeci federal d'energia l'indemnisaziun unica provisoricamein.

Ulteriusas premissas per survegnir la contribuziun dalla confederaziun ein, ch'igl indrez sto haver ina produczion annuala da minimalmein 10 GWu e per kWp installau sto la quota dalla produczion d'unviern esser tier silmeins 500 kWu. La contribuziun da promoziun definitiva vegn concedida pér treis onns suenter ch'igl indrez ei vegnius mess en funcziun cumpleinamein.

4.14. Rescas ord veta dall'Axpo

L'Axpo vesa las suandontas rescas principalas tier la realisaziun da quei project grond:

- schliata rentabilitad, prezis bass sin la fiera d'energia
- protestas, entardaments el process da permissiun
- Stretgas da furniziun da material, munconza da disponibilitad da firmas da montascha
- prighels dalla natira, vent, neiv, garniala

4.15. Spazzada

Tenor la perspectiva actuala eis ei previu da demontar igl entir indrez sil pli baul en 60 onns. Ils moduls da fotovoltaic han ina durada da veta da rodund 30 onns. Quei vul dir ch'ils moduls ston vegnir remplazzai suenter 30 onns. Tenor igl art. 71a al. 5 LEn ston ils indrez gronds da fotovoltaic vegnir baghegiar anavos cumplettamein e la situaziun da partenza sto vegnir restabilida. Ella damonda da baghegiar sto il concept da spazzada e la finanziaziun respectiva vegnir presentai concretamein.

4.16. Plan da termins

En cass che la cuminonza dils votants all'urna dat il consentiment, vegnan ils projectants ad inoltrar la damonda da baghegiar al cantun Grischun (edifecis e stabiliments ordeifer la zona da baghegiar) per survegnir la lubientscha da baghegiar miez 2024. Parallel vegnan fatgas las empremas publicaziuns. Igl ei previu d'entscheiver cun las lavurs da construcziun la primavera 2025.

5. Tgei avantatgs porta il project alla vischnaunca Ilanz/Glion?

En contractivas intensivhas ha la vischnaunca Ilanz/Glion fixau cun l'Axpo Solutions SA las suandontas cundiziuns da basa e valurs directivas a scret en ina decleraziun d'intenziun. Quellas ein da concretisar consequentamein en in contract:

- L'indemnisaziun per il diever dil terren succeda en fuorma d'ina recumpensa che dependa dalla produczion ed importa 1.20 rp/kWu el semester d'unviern e 0.20 rp/kWu el semester da stad. Decisiv ei l'energia effectiva che vegn producida annualmein cun igl implont. Supplementar vegn pagau annualmein in prezi fix sin basa dalla produczion calculada da 0.30 rp/kWu el semester d'unviern e 0.05 rp/kWu el semester da stad. Sin basa dalla prestaziun da produczion planisada maximala seresultassen entradas annualas da tochen CHF 385'000.00.

- L'ovra electrica ch'ei aunc da fundar vegn ad haver siu domicil fiscal ella vischnaunca dad Ilanz/Glion. La vischnaunca Ilanz/Glion ha il dretg sin in sez el cussegl d'administraziun dalla societad dall'ovra electrica.
- L'Axpo indemnisescha ils dretgs necessaris da passar cun conducts el rom dallas tarifas ordinarias ella branscha d'electricitad.
- La futura societad dall'ovra electrica paga alla vischnaunca Ilanz/Glion cun la cumpra dalla prospectiva dalla cuminonza d'interess Solalpine in'indemnisaziun da maximalmein CHF 100'000.00.
- La construcziun digl indrez solar planisau duei possibilitar vinavon la pasculaziun fisica dalla biestga. La societad dall'ovra electrica duei indemnisar la corporaziun d'alp da Rueun per in'eventuala perdita da raccolta muort la sminuaziun dalla pastira e la pussevla sminuaziun dall'alpegiaziun che san sedar ord la realisaziun dil project.
- L'Axpo s'oblighescha d'electricar durablamein ils edifecis resp. igl intschesch dall'alp da Rueun. Ella separticipescha cun pauschal maximalmein CHF 30'000.00 vid ils cuosts eventuals da realisaziun.
- L'Axpo surpren ils cuosts per in eventual slargiamet dallas vias d'access tier l'alp da Rueun sche quei ei necessari per realisar il project. Ella surpren era ils cuosts da manteniment e reparatura dallas vias d'access sunter la finiziun dallas lavurs sil plazzal.
- El cass che l'installaziun digl indrez fotovoltaic caschuna ina reducziun dil provediment d'aua tier l'alp da Rueun vegnan las ovras electricas a tschaffar ina nova fontauna e colligiar quella cun il provediment d'aua per cumpensar la reducziun.

6. Remarcas finalas

El rom digl express solar ein vegni intercuretgs divers loghens sin igl intschesch dalla vischnaunca Ilanz/Glion. L'Axpo Solutions AG ha elegiu l'alp da Rueun sco liug d'alta valur pervia da sia buna exposiziun che possibilitescha ina aulta producziun d'energia solara durant il semester d'unviern. Cun ina surfatscha da rodund 50 hectaras vegn igl indrez sin l'alp da Rueun a s'adattar al territori che consista per part d'uual ed el vegn ad esser veseivels mo naven da paucs puncts ellas fracziuns dalla vischnaunca Ilanz/Glion. Cun la lubientscha e la realisaziun dil project sa la vischnaunca Ilanz/Glion generar el futur entradas che gidan da migliorar la situaziun finanziaria dalla vischnaunca. Las entradas ord las indemnisaziuns duein vegnir pagadas en in fonds ligiont, il qual sustegn projects el sector dalla giuventetgna/famiglia sco era projects en connex cun energias regenerablas e durabls. La suprastanza communal recamonda ord ils motivs numnai al parlament communal da dar suatientscha all'admissiun per ina concessiun all'Axpo.

7. Daco ina votaziun all'urna?

Artechel 31 dalla constituziun communal regla las cumpetenzas dalla cuminonza dallas votantas e dils votants all'urna. Tenor art. 31. al. 1 lit. e schai la cumpetenza per conceder dretgs per in diever special, che surpassa la durada da 20 onns, tier la cuminonza dallas votantas e dils votants all'urna.

Proposta

Sin fundament dallas explicaziuns precedentas fa la suprastanza communal suandonta proposta:

- Approbaziun dil project dall'Axpo Solutions AG e consentiment dil dretg per diever special per la construcziun d'in implont fotovoltaic grond (incl. reit d'electricitad) sin l'alp da Rueun per mauns dalla votaziun all'urna dils 26 da november 2023.